



GEOGRAFIE OBYVATELSTVA A GEODEMOGRAFIE

10. cvičení
Podzim 2020
Petr HLISNIKOVSKÝ

5. CVIČENÍ

STRUKTURA OBYVATELSTVA

- **3 skupiny** znaků, podle kterých můžeme sledovat strukturu každé populace:
 - Biologické znaky
 - Kulturní znaky
 - Ekonomické a společenské znaky

5. CVIČENÍ

STRUKTURA OBYVATELSTVA

- **Biologické znaky:**

- Pohlaví:

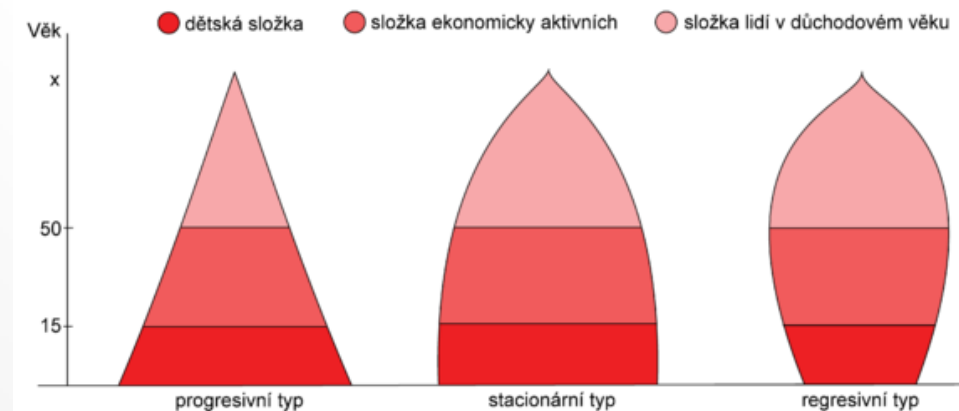
- Počet žen, mužů, koeficient maskulinity, koeficient feminity
- Věková pyramida

- Věk:

- Počet lidí v pre-, produktivním, post- věku, index stáří, průměrný věk, atd.

- Rodinný stav

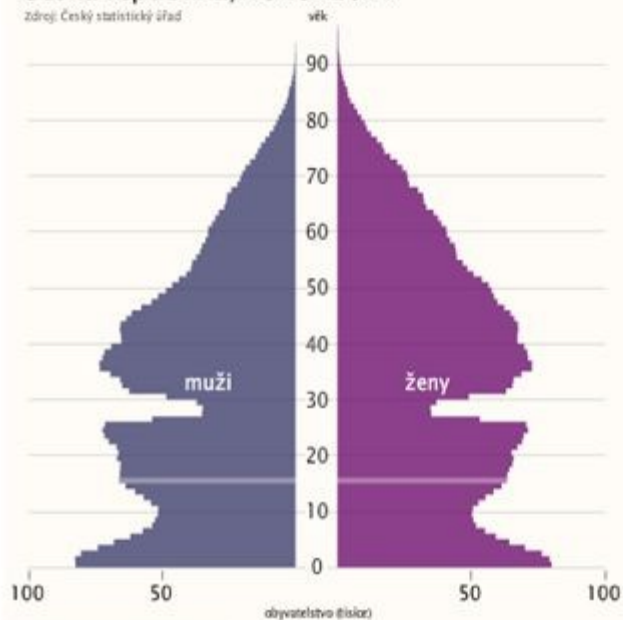
- Rasy



Věková skladba obyvatelstva ČR 1945-2011

Věková skladba obyvatelstva
Česká republika, 1945-2011

Zdroj: Český statistický úřad



1945

8,1 mil. osob

Věk: 15 let v 1945

Rok narození: 1929-1930

Muži: 66 200

51,1 %

Ženy: 63 500

49,0 %

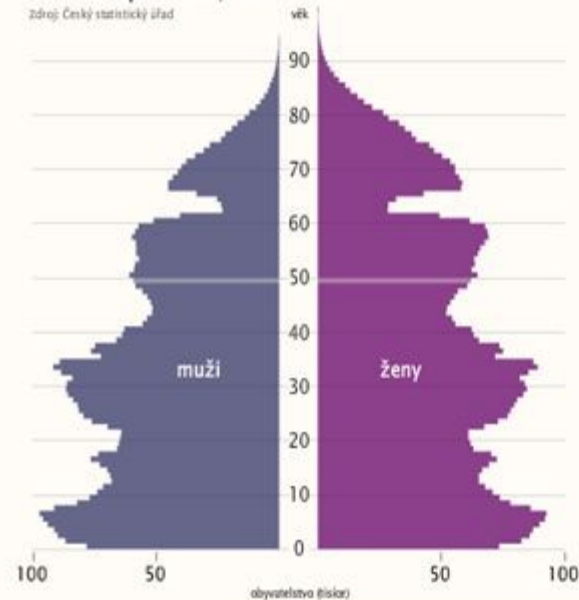
Obě pohlaví: 129 600

Podíl v %: 1,6



Věková skladba obyvatelstva
Česká republika, 1945-2011

Zdroj: Český statistický úřad



1980

10,3 mil. osob

Věk: 49 let v 1980

Rok narození: 1930-1931

Muži: 59 300

48,8 %

Ženy: 62 000

51,1 %

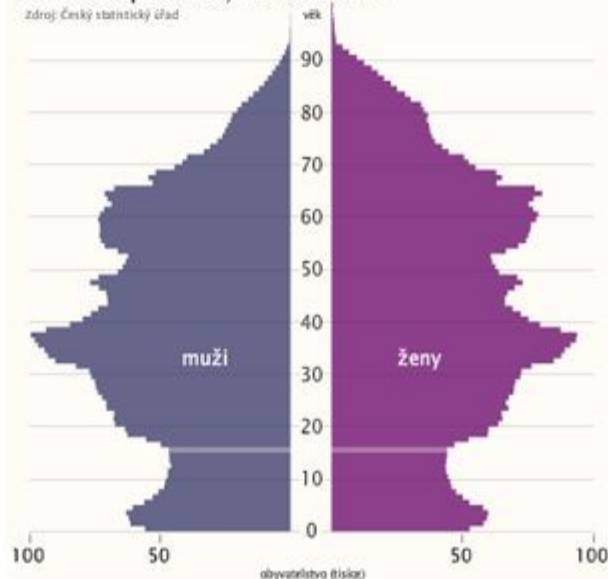
Obě pohlaví: 121 400

Podíl v %: 1,2



Věková skladba obyvatelstva
Česká republika, 1945-2011

Zdroj: Český statistický úřad



2011

10,5 mil. osob

Věk: 15 let v 2011

Rok narození: 1995-1996

Muži: 46 700

51,3 %

Ženy: 44 300

48,7 %

Obě pohlaví: 91 000

Podíl v %: 0,9



Věkové pyramidy z let 1945, 1980 a 2011.

Jak se změnila struktura obyvatelstva v ČR?

Proč je v r. 1945 chybí velké množství lidí kolem 30let?

Proč je v roce 2011 velké množství lidí věku mezi 30-40let?

5. CVIČENÍ

- **Kulturní znaky:**

- Etnicita
- Národnost
- Jazyk
- Religiozita
- Vzdělání

- **Ekonomické znaky:**

- Ekonomická aktivita

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

• 5.1 Struktura obyvatelstva podle pohlaví

- Index maskulinity, index feminity, koeficient maskulinity a koeficient feminity za vybraný SO ORP 2001, 2011

- $i_m = \frac{M}{\check{Z}} \cdot 100$

- $i_f = \frac{\check{Z}}{M} \cdot 100$

- $k_m = \frac{M}{\bar{s}} \cdot 100$

- $k_f = \frac{\check{Z}}{\bar{s}} \cdot 100$

- I_m – index maskulinity, I_f – index feminity, k_m – koeficient maskulinity, k_f – koeficient feminity, M – počet mužů, \check{Z} – počet žen

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

- • **1 tabulka** pro oba roky za **celý SO ORP**
 - Bude v ní: M , \bar{Z} , \bar{s} , i_m , i_f , k_m , k_f
 - Komentář – **cca odstavec** textu (vyjádřete se ke všem ukazatelům)
 - Nejen popis, ale i interpretace
- Pro 5. část **není potřeba uvádět data za jednotlivé obce**, ale v případě roku 2001 budete pravděpodobně s těmito daty muset pracovat (sečíst údaje za jednotlivé obce vašeho SO ORP, protože konkrétně k SO ORP data nebudou asi dohledatelná)

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

• 5.2 Struktura obyvatelstva podle věku

- Absolutní a relativní počet lidí v předproduktivním, produktivním a poproduktivním věku, index stáří za vybraný SO ORP v letech 2001 a 2011

- $$I_s = \frac{S_{65+}}{S_{0-14}} \cdot 100$$

- I_s – index stáří, S_{65+} – počet lidí ve věku 65 +, S_{0-14} – počet lidí ve věku 0- 14
- **1 tabulka** pro oba roky za celý SO ORP
 - Bude v ní: I_s , absolutní i relativní S_{0-14} , absolutní a relativní S_{65+}
- **Komentář** – cca odstavec textu
 - Nejen popis, ale i interpretace

DATA 5.1 A 5.2

- Data k roku 2011: Neměl by být problém
 - <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30708>
- Data k roku 2001:
 - <https://www.czso.cz/staticke/sldb/sldb2001.nsf/index>

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

• 5.3 Věkové pyramidy

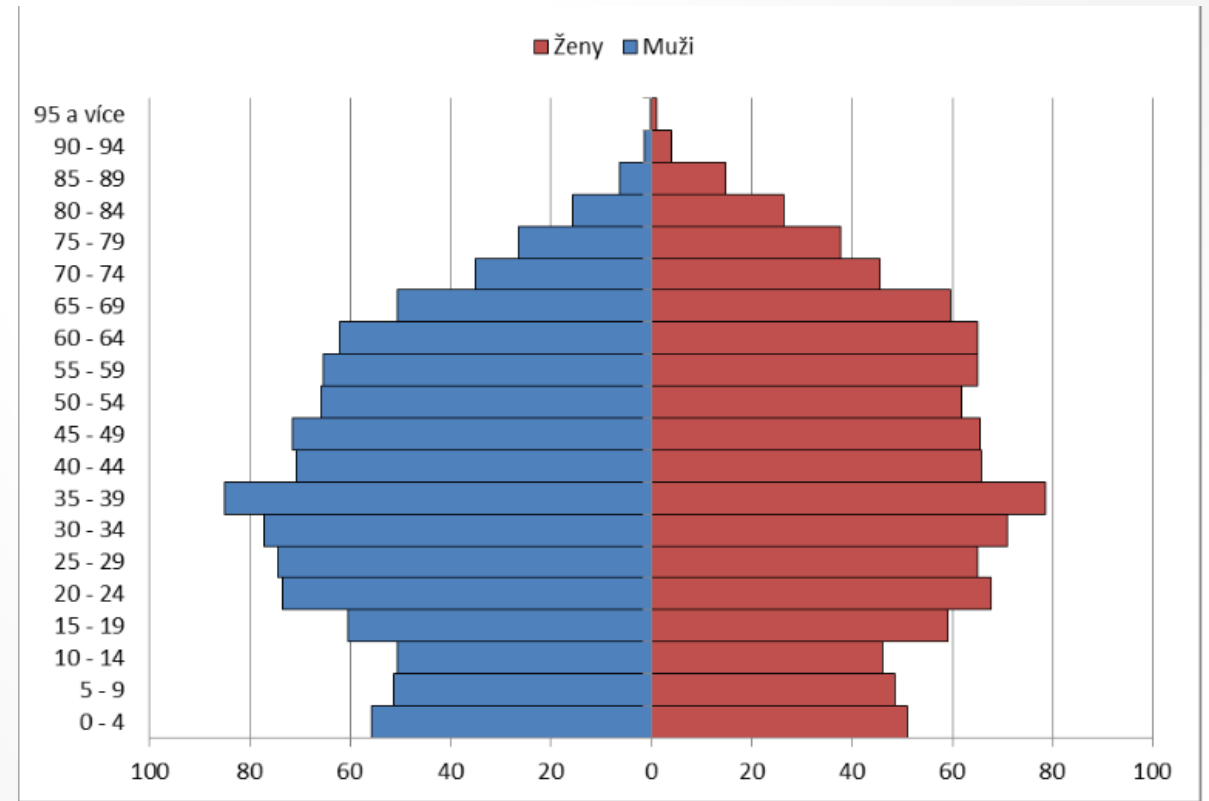
- Věkové pyramidy a průměrný věk mužů a žen **za vybraný SO ORP** v roce 2011
- **1 tabulka** pro rok 2011 za celý SO ORP
 - Budou v ní pětileté věkové skupiny – zvlášť pro muže a pro ženy
 - Průměrný věk mužů a průměrný věk žen
- **1 věková pyramida**
- **Komentář** zhodnocující strukturu dané populace podle pohlaví a věku – cca odstavec
 - Vyjádřete se ke tvaru pyramidy – co vše zní lze vyčíst (Regresivní/stacionární? Na co poukazují jednotlivé zářezy?) a také k průměrnému věku

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

• 5.3 Věkové pyramidy

• Instrukce:

- Vlevo se uvádějí muži
- Děti ve věku 0 patří do kategorie 0-4
- Pyramidy jsou grafy – tj. žádný 3D efekt
- Jak u mužů, tak i u žen uvádět na ose kladné hodnoty
- Jak sestavit věkovou pyramidu:
 - **návod v IS**



ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

• 5.4 Struktura obyvatelstva podle religiozity

- Absolutní a relativní počet lidí věřících, nevěřících a těch, u kterých chybí data **za vybraný SO ORP** v roce 2011
- Vypsát i 2 nejčastější církve + absolutní počet věřících

Druh pobytu, státní občanství, národnost, náboženské vyznání	Muži	Ženy	Celkem	
			abs.	%

Obyv. podle náboženského vyznání:

věřící	624	828	1452	29,2	věřící
v tom:					
Církev římskokatolická	549	728	1277	25,7	1. nejčastější
Církev československá husitská	11	15	26	0,5	2. nejčastější
Českobratr. církev evangelická	7	14	21	0,4	
Slezská církev evangelická a. v.	-	-	-	-	
Pravoslavná církev v čes. zemích	1	1	2	0,0	
Náb. spol. Svědkové Jehovovi	-	1	1	0,0	
Církev adventistů sedmého dne	-	-	-	-	
Starokatolická církev v ČR	-	-	-	-	
ostatní a nepřesně určené	56	69	125	2,5	
bez vyznání	1528	1380	2908	58,5	nevěřící
nezjištěno	305	305	610	12,3	nezjištěno

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

- **1 tabulka** pro rok 2011 **za celý SO ORP**
 - Bude v ní: absolutní a relativní počet věřících (+ 2 nejčastější církve), nevěřící a počet lidí, u kterých není náboženství k dispozici
- **Komentář** – cca odstavec textu
 - Nejen popis, ale i interpretace

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

- **5.5 Struktura obyvatelstva podle příslušnosti k sektorům národního hospodářství**
 - Absolutní a relativní počet lidí pracujících v priméru, sekundéru a terciéru a těch, kde chybí data **za vybraný SO ORP** v roce 2011

Ekonomická aktivita, odvětví	Muži	Ženy	Celkem	
			abs.	%
Ekonomicky aktivní podle odvětví:				
zemědělství, lesnictví, rybolov	29	12	41	1,6
průmysl	797	529	1326	52,2
stavebnictví	129	8	137	5,4
obchod, opravy motor. vozidel a spotř. zboží	79	113	192	7,6
pohostinství a ubytování	26	44	70	2,8
doprava, pošty a telekomunikace	43	27	70	2,8
peněžnictví a pojištnictví	11	21	32	1,3
činn. v oblasti nemov., služ. pro podniky, výzkum	58	60	118	4,6
veřejná správa, obrana, soc. zabezpečení	61	32	93	3,7
školské, zdravotn., veterin. a sociální činnosti	33	188	221	8,7
ostatní veřejné a osob. služby	39	60	99	3,9
nezjištěné odvětví	73	70	143	5,6

PRIMÉR
SEKUNDÉR
TERCIÉR
NEZJIŠTĚNO

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

- **1 tabulka** pro rok **2011** za **celý SO ORP**
 - Bude v ní: absolutní a relativní počet lidí pracujících v priméru, sekundéru a terciéru
- **Komentář** – cca odstavec textu
 - Nejen popis, ale i interpretace

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

- Jaká data budou potřeba?
- **Data k roku 2011:**
 - <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky>
 - Náboženství: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30719> (tab. 14)
 - Věk (pětileté skupiny) a pohlaví – nutno sečíst za obce
 - <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30708> (tab. 112)
 - Ekonomická činnost
 - <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30713> (tab. 10)

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

- **ZÁVĚR**

- **Shrnutí všech 5 cvičení** – alespoň **půl strany**
- Není nutné zmínit všechny ukazatele, ale popsat a vysvětlit stav obyvatelstva ve vašem SO ORP
- Zamyslete se i nad vývojem v budoucnu

ZADÁNÍ 5. CVIČENÍ

- Termín odevzdání 5. části: neděle **27. 12. 2020, 23:59**
- Dbejte připomínek k minulým cvičením

DĚKUJI ZA POZORNOST